

Felvidéki Híradó.

TÁRSADALMI és KOZMŰVELŐDÉSI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre 4 frt. Fél évre 2 frt.
Negyed évre 1 frt.

MEGJELENIK: MINDEN VASARNAP

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatallra címezve Turocz-Szt.-Mártonba küldendők.
A hivatalos hírdetéseket, kéziratosokat péntekig kérjük beküldeni.

HIVATALOS HIRDETÉSEK DÍJA

100 szög 2 frt., ezentúl minden megkezdett szög szónál 50 krral több.

Hazaflis nevelés.

(F.) A nevelés régi idők óta általános kincse az emberiségnek. Némelyek hivatásból, céltudatosan foglalkoznak vele, mások az isteni rendelet folytán több-kevesebb öntudattal teljesítik apáról fiúra szállott kötelességeiket.

A szülői ház neveléséhez hozzá szólni úgy, hogy a felhasználásból egy általános rendszer jusson diadalra — nehéz feladat. Megkísérlették sokán az egy és ugyanazon nemzet nevelését egy zsinórmérték szerint irányítani, de a kivitelben soha sem jött létre az óhajtott egység. Hajtótérst szenvedtek a buzgó törekvések azon egyszerű igazságon, hogy: ahány ház, annyi szokás.

És ámbár mi is elismerjük azt, hogy a szokás a legnagyobb potenciát a világon, és hogy a szülők jogait bolygatni nem illő dolog; mégis kötelessége ma már úgy az egyháznak, mint az államnak felügyeleti jogát az eddigienl intenzívebb módoon érvényesíteni. Erre ösztönöz a mai időknek a multakéhoz alig hasonlítható műveltségi tökélye, az irrott malasztának a nép mindenrendű rétegeibe való könnyebb bejutása; erre kényszeríti az államokat, tehát hazánkat, is a nemzeti egység felé gravitálása.

A mi azonban a nyilvános neve-

lést illeti, ez már tágasabb és egyúttal hálásabb mező is amannál. Itt már van hozzászólása az államon és az egyházon kívül a társadalomnak is. A mi másként nem is lehet, mert az államok a társadalom közvetlen működésének nemcsak nagy teret engedtek, hanem egyenesen rájuk ruháznak egynemely dolgokat.

Innen jönnek a többi között azon panaszos hangok is, hogy iskolai nevelésünk nem egyezik meg a modern közfelfogással, amennyiben a gyermekek túlterheltek szellemi foglalkozásokkal, de az állam érdekei nem tétetnek komoly feladatok tárgyává.

Ez általános társadalmi felfogásnak mi is hódolunk, sőt ennél tovább menve, az állam érdekeinek szolgáltatás, vagyis a hazaszeretet előlétét, a törvények és a közpályán működő férfiak iránti tisztelet megtanítását, minden szellemi túltömésnek határozottan elébe tesszük. Olyan iskolai nevelést szeretnénk, mely kevesebb irányban forgácsolná szét a gyermeki tehetségeket, de megtanítaná a fiatal nemzedéket a vallásosság türelmével elviselni a haza javára és érdekében kirótt terheket. A tanítók első és szent kötelességének tartjuk első sorban jó (magyar) hazafiak nevelni s csak ezután — másodsorban ellátni őket a szükség és hasznos ismeretekkel.

Mindezek — tagadhatlanul — nem egyebek buzgó óhajtnál, hisz a felvidék népiskoláinak ismerője tisztában van azzal, hogy valami olyat kívánunk, minek kivitele csak évtizedek feladata.

Tanítóink nagy része — nem számítva ide a minden tekintetben megvertre méltó tilkos nemzeti égiséi inspirálókat — részint az anyagi terhek sulya alatt nyögve, részint a kellő buzdítás és vezetés hiánya miatt, a hazafias nevelés ósvényét parlogni hagyja. Mindazonáltal reményünk szabad és kell is a legjobbat. Erre jogosít fel bennünket azon nemes és követésre méltó egyházi beavatkozás, melynek emines képviselője Bende Imre besztercebányai püspök ő méltósága.

És habár a nemes püspök a saját hűfelekezete náptanítóinak gyűlésein hinti el a jó hazafiai nevelésének elveit s itt ismerteti apostoli hivatottsággal a jó tanító kellekeit: mégis megszívvelhelik azt más hűfelekezetek intőző köröi is; de különösen a tanítók mérlegelhetik értéküket, hogy mit és mennyit érnek azon pályán, melyre magukat szenteltek. És épen azért szükségesnek látjuk megismertetni azon beszédek, melyet a püspök a rákth. tanítóknak tartott ez évi szeptember hó 23-án, a besztercebányai közgyűlésükön. Azoktól a

tanítóktól ugyan nem várunk semmit, kik magukat nem akarták a nemzettest harcosai sorába bevételni, de azokra számítunk, akik még nem voltak határozottan tisztában azzal, hogy melyik ósvényen haladjanak.

Ezeknek ajánljuk, leginkább a közgyűlést megnyitó beszéd itt következő részletét szíves figyelmükbe: Nagy lélek, Istennek kiválasztott férfa a hazafias tanító. Lelkem meghatottságával kik vagyok előre meghajolni! Hazafias nevelés! Teljesen áttermem annak szükségességét, hogy ifjúságunka beolassanak a nagy-lelkű hazafiaság aldozatokész érzelmei. Véghetlenül fontos a hazára nézve az, hogy nemzedékei az ő szellemében, szeretetében neveltsenek; és minthogy teljes a meggyőződésem az ily nevelés fontosságában tőle reményem hazám boldogságát, nagyságát és erejét.

Minden néprevelőnek tehát szent kötelessége, hogy a gyermekeket a haza iránti szeretetben nevelje és mélyen sziveikbe oltsa a törvényi és intézményi iránti kötelei tiszteletét és ragaszkodást. Keltse fel már korán a szivekbe a buzgalmat a haza érdekei iránt és plantálja be a zenge lelkebe azon aldozatokészéget, azon önmegtartadást, melyet a haza diósége megkíván. Neveljék és szoktassák őket arra, hogy majdan turellemmel, józan mértéklettséggel, kitartó szorgalmu munkássággal megküzdhessek az élettel az életért; azon küzdelemre oktatassanak, mely gyümölcseiben megéri a közös békét, a közös jólétet, a polgári ön-

TÁRCA.

A dada.

A Felvidéki Híradó eredeti tárcája.
(Vége).

Pedig szerfölött fontos és lényeges, hogy a dadák szeresek a gondjára bízott gyermekeket, mert ezek nemcsak testileg fejlődnek, hanem az értelemi s erkölcsi fejlődés első csirái is fölfedezhetők a piciny babánál.

Megtörtént velem, hogy mikor ezt egyszerű-mászor fölmenttem, rám támadtak, hogy hol ott az értelem, mikor a kis buta jószág mindent a szájába visz, a mi kezébe akad; legyen az édes, keserű vagy savanyú. Vagy mutatkozik-e csak egy szikrája is az értelemnek akkor, a mikor az égő gertya lángjába oda kap, vagy mikor belemarkol a kés élébe? Számtalan ilyen — naponként látható — apróságok felhóztak, hogy állítasomat tönkre tegyek.

Igazán naivság! Csodáltnak gyermekét elfogultság! Hiszen épen ez esetek bizonyítanak leginkább a mellett, hogy immár fölébredt az értelem és megkezdte működését. Vagy elképzelhető-e hogy értelem nélkül valamit észrevegünk, megkülönböztetni tudjunk? Bizonyára nem. És az, hogy a kis gyermek általában ki tud választani, elkülöníteni a világegyetemen összeszedségeiből egyes tárgyakat, azt mutatja, hogy az értelem működik. Mikor a gyermek mindent szájába visz s összeharapni próbál, akkor tanul meg különbözést tenni a puha és kemény, — a jóízű, meg rozsz ízű között. Mikor rámosolyog a piros színű szalagra, akkor a színek közötti változatlóságot veszi észre s örömd az újságnak; általában minden örömmel tölti el kis szívet, a mi a megszokottól elüt. A

szeknek egy reccsenésére visszafordul dadája öléből s megenni való kedves, bámesz arcáról leolvasható a nyílt kérdés: mi volt ez? — Ne higgyük, hogy a gyermek-csörgök reccsög hangja azért tetszik neki, mintha azt fölülte zengzetségek találná; — csupán csak azért, mert még újság, mert ez által a hangok különbözőségét tanulja megismerni.

Bizony, működik már az értelem és pedig bántulatosan működik: rövid idő alatt már ítéleteket képes szerkeszteni az a kis fő. Mert ne higgyük am, hogy kétszernél többször odakapjon a gertya lángjába. Ha kétszer megégette kezecskéjét, harmadszor már csak messziről gyönyörködik a láng szépségében.

Elmondok egy esetet, melyet egykori tanítványom anyja beszélt nekem. Mikor fia 2 hónapos volt, az orvos tanácsára dadát kellett a hához fogadni. És mi történt? A kis kópé hidegen elfordult a legelső alkalommal a dadától. — Az anya mellett állt az alkalommal; hogy ne láthassa őt a gyermek, elment a másik szobába s onnan leste az eredményt: de bizony a picit, bár az óhség sírása kényszerítette, elfordította a fejet, mert nem a mama kinalta. „No várj kis kópé — szolt a mama — majd kifogok én rajtad. Jöjjön dada lelkem, vegye fel az én ruhámat. Azt hiszem: megismerem flam a ruhájáról, hogy nem a mama tartja ölében.” A dada átöltözködik nagyságos asszonynek s úgy kínálja meg a sirdogáló gyermeket, hanem azt a 2 hónapos kis teremtet nem lehet rászedni még ilyen kombinációval sem.

Egy egész nap kimerítik találékonyaságuk összes társát, mely végre este az óhségtől és irásztól kimerült gyermeket a természet kényszeríti, hogy tápanyagot vegyen magához; de hogy rá nem szedhet-

tek, hogy nem lehetett vele elhittetni, hogy az édes anyja lenne, a ki táplálja, azt megmutatta azzal, hogy pár napig mindig nagy idegenkedést mutatott a dada iránt.

Nos hát kérem, lehet-e eltagadni itt az értelem? Ki ne ismerné el, hogy a piciny baba bizony már tiel és egy könnyen nem engedi eltántorítottani magát.

Nem is beszéltek hát tovább arról, hogy a szellemi élet már itt megkezdődik; úgy veszem, hogy azt mindannyian elismerjük.

De mármint, ha ezt elismerjük, el merjük-e válni a felelősséget azért, hogy a piciny lélek fejlődését is a durva, okatlan dadákra bizzuk?

Vagy azt hisszük talán, hogy erre a dadának semmi befolyása nincsen. Szembetűnő befolyással az igaz hogy nincsen, mert az egész lelki fejlődés csak alig észrevehető arányokban történik; de gondoljunk csak arra a mindennapi esetre, a mikor a piciny baba addig sir, míg akarata nem teljesítettik.

Helyes-e az, hogy egy felnőtt ember csak azért foglalkozik egy oseppe teremtetssel, mert az különböz sir? Erkölszi szempontból helyes-e érezetni vele, hogy csak száját kell félre vonnia s egy pár éles hangot torlkan kibocsátania, hogy a mama, vagy a dada rögtön mellette teremjenek s mellé terdelve, vagy öle véve mindaddig gügyögjenek körülötte, míg a kis zarnok kegyeskedik elaludni?

Bizony megjegyzi ezt magának az a kis ember, aztán „kis zarnokokból lesznek a nagy zarnokok” megharatózik igen könnyen azzal a gondolattal, hogy körülötte forog a világ.

Nem mondom én a világrt sem, hogy rá se ballagassunk, ha sir a csecsemő; annyiraival inkább nem mondok, mert jól tudom, hogy neki szegénykének ez az egyedüli eszköze arra, hogy kellemetlen ér-

seit tudtal adja; azt azonban megkövetelném, ha én volnék hivatva egy gyermek fölneveléséről gondoskodni, hogy szoktassuk hozzá a gyermeket, hogy csak akkor sírjon, ha csakugyan valami baja van; segítsünk rajta, azt a mi fájdalom okoz, távolítsuk el; ha pedig csak csupán azért sir, mert épen unja magát, hát csak hagyjuk sírni, míg ebbe is bele un: bizonyos vagyok benne, hogy ha soha nem foglalkozunk vele, mikor baja nincs, — soha nem fog sírni.

Van nekem egy tanárbarátom, kinek a felesége kepzett gyermektertesző.

Saját gyermekein alkalmazza, a mi tanult.

Harom gyermekét születésüktől ismerem s kísértem figyelemmel felszerűléskig. Mondhatom, hogy olyan csendes gyermekeket soha nem láttam: mint ezek voltak piciny korukban; ott feküdtek ágyaikban s úgy el jászottak hajlékony lábacskájuk ujjával, hogy csupa gyönyörűség volt s egész komolysággal részt vettek a mi tarsalgásunkban göcsöléseikkel; ha bajuk volt, valami kis morzsa került ágyukba, mely gyalangi kis testüket sértette, a mama kikereste azt a gonosz kintzót, elvette onnan, a vörösré dörzsölt palyotát kis testet megcsókolta, aztán szent volt a bekétség.

Ettől az asszonytól hallottam, hogy a gyermek soha nem sir, ha baja nincs, csak hozzá nem szoktatjuk mi magunk; az ő gyermekeit csakugyan alig hallottam sírni, pedig nem tudt dáda a háznál.

Nos, hát én az erkölcsi fejlődés szempontjából még veszélyesebbnek tartom a dadák befolyását, mint akár a testi, akár az értelemi fejlődés szempontjából.

Mert különösen az utóbbira nézve hála Istennek el van terjedve az a szokás, hogy minél változatosabb képét szemléltessék a

tudatos és a férfias öntudatot, hogy kiki tehetsége szerint a maga munkakörében megtette mindazt, a mit a haza elvart tőle.

! Az iskola, az igazság, a béke és a nemzeti dicsőség tenyészháza. De vajjon elérte-e vagy előköt azokat a tanulókat, ki gyermekeiben nem kelti fel a törvényt, a törvényes hatóságok iránti tiszteletet, ki tanítványait nem szoktatja a munkaszerepre. Vagy lelkesülhet-e a haza dicsőségéért az ő nemzedék, mely tűrni, szenvedni nem tanult, melyet senki sem tanított az önfeloldozás nagy ére-nyére?

Oh, a hazaszeretet a keresztény nevelés elengedhetlen köteleme. Egy Isten által megszentelt szeretet az! az evangélium tanai, az isteni üdvözítő példája e nemből nehéz kötelességeket rónak ránk. Sohase felejtjük el, hogy a haza az Istené, hogy Jézus Krisztus könyvével szentelte meg azt, vérrel váltotta meg azt. Sohase felejtjük ezt!

Szeressük tehát a hazát. Ez érzelemből merítsünk kitartást és önmegtartózkodást nagy munkánkban. Ez érzelem hevítse lelkeinket még akkor is, ha elismerés és jóakaró méltánylás helyett, kicsinylés és feledés jutna osztályrészenk. A haza minden házánk marad, mely gyermekünknek nevelte, mely életünket fenntartotta, mely szükségleteinkről gondoskodik, karjaival véd, melynek földje táplál és hantja majdan eltakar.

Áruló mindaz, ki azon cél ellen cselekszik, melyért munkálkodik, önzetlen lélekkel, osztatlan szívvel küzdenie kell. E bűn annál nagyobb, minél szentebb a dolog, mely ellen vétkezett. Mily bűn sulya nyomhatja tehát azon népevelő szívet, kinek hazafiánlág vádját méltán megillet, kinek gonosz szelleme egy hosszú emberöltőn át neveli a hazának az ellenségeket! . . .

Minden nemzetnek megvan a maga sajátos karaktere, melyet nem annyira vérmérséklete, avagy nyelve, hanem inkább a százados szokások, főleg pedig a közös történelem, az egyivő tartózkodás e nagy pragmatiuma alkottak és tartanak fenn.

Ez okból szükséges, hogy hazánkban minden tanító legyen minde ízben magyar, és minden iskola megfelelő magyar szellemben neveljen. A mit már máskor is mondtam, újabban hozom itt az urak emlékeztetőbe: lehetnek e hazában faji sajátosságai vagy nyelvekre nézve különbségek; de nemzet e hazában csak egy lehet: a ma-

gyar. Midőn pedig ezuttal is önk szívére kötém a nemzeti nevelés e formai kötelességeit, midőn sürgetőleg kérném önöket, hogy gyermekeikben fejlessék a nemzetünkben élő közös nagy karaktervonásokat, ápolják az abban feles számmal élő ére-nyeket, elfojtsák a neki sajátos hibákat és jó irányba tereljék egyes gyengeségeit: távolról sincs szándékomban kicsinyelni azon jó tulajdonokat, ére-nyeket, melyeket más nemzeteknél feltalálhatunk; hanem teszem azt, azon helyes pedagógicus elv által vezérelve, hogy mindenkit saját individualitása, főleg erkölcsi sajátosságai szerint neveljünk. Teszem pedig főleg azért, mert minden nemzet csak addig él, míg együtt él vele az összetartozásnak, a testvériségnek azon érzete, melyet történelme bizonyít, és a mely nagy erkölcsi tényező tud kell, hogy éljen minden egyelő, oly sokszé- és gyakori változásokkal teltet tulajdonosságokat.

Midőn végül ez alkalommal újlag sürgetem, hogy iskolánkban a négy nyelve mellett, buzgón oktassanak a magyar nyelvre is, teszem azt azon nagy indokból, mely oly sürgetően parancsol, mely nem kevesebb, mint a haza érdeke: hogy azokat, kiket egygyé forrasztott a közös nemzeti érzelem, még szorosabba fűzze a drága hazai nyelv.

Mindezekhez mit adnánk még? Önök éber figyelme, melyel szavaimat kíséritek, azon hitves buzgalom és nagy hivatalk iránti méltóság érdekelttség, mik az én jeles tanítóimban mintaszereitek és hagyományok, igen helyes, tanulságos és hasznos következtetéseket fognak azokból levonni. Sőt atyai szavamra az volna a leghatalmasabb zárszó, ha önök, t. uraim! a most hallott igazságokat, melyek amugy is tudom, pályájuk vezérelvül teszik, lelkeikben megőrzik, folyton fejlesztik és nagy lelkiismeretességgel alkalmazzák. Ha megnyugtát az öntudat, hogy életem e szerencsés napján leróttam azon kötelességet, melylyel a tanítói hivatalt iránt viseltetem, bizonyára nagyon boldog lennék, ha a hitbuzgó és hazafias tanítók szavaimra azon hatalmas conclusióval felelne: hogy nevelő munkájával oly nemzedéket nevel, mely az egyháznak és a hazának öröme s dicsősége. Ez oly felelet volna mai beszédemre, melyért én soha sem szünnék meg hálat adni a felségés ur Istennek!

Újból lelkőkre kötöm, szívökbe vésem:

Önök keresztény tanítók, kik az evangélium szellemében tartoznak nevelni. Isten hívta meg önöket, ő helyezte be önöket fontos tisztókba. Az ő háza az iskola, kezéiből kapták a gyermekeket, és az önök kezéből kéri majd azokat számon. De, hogy az urnak nevelhessenek: szívük lelkők, az uréi legyenek. A hit ő benne, azon ére-nyek, melyek előtte kedvesek, legyen életük. Soha sem térni a tövisokhoz a szőlő és gyümölcsömet: sem öhajtot virágzásnak nem néz ott előbe az erkölcsiség, hol azok, kiknek szoros tisztjuk az ifjúságot a jóra vezérelni, a hitet, Jézus religióját a gyakorlatba át-venni elhanyagolják, vagy gondatlanul megvetik.

Nincs továbbá oly hivatás, mely az ő munkáitól erősebb szorgalmat, nagyobb önmegtartózkodást, kitartóbb türelmet követelne, mint a tanítóé. De honnan venndi az mind-ama erőket, hacsak nem kapja attól, ki mindent megadhat, s ki övétől soha semmi jót meg nem tagad. És fardalmaira a jutalom kitől várhatja? A keresztény tanító oly közel áll Istenhez, az ő szent céljából annyi jutott ő neki munkás osztályrészt, hogy egyedül az Ur lehét neki méltó jutalma.

Lelkük előtt álljanak folyton azon nagy kötelességek is, melyekkel a hazának tartoznak. Az iskola a drága hazának is háza és a tanító az ő munkása is. Nagy feladatok vannak rák biva annak érdekében is. A haza önök kezére biva reményelt a önből veszi számon azokat, midőn elvárja, hogy jövendő polgárait az ő szellemében képezék, az ő szeretetére vezéreljék. Létezésnek, boldogságának, virulásának feltételei sokkal fontosabbak, hogy sem közönyös dolog lehetne: ha vajjon iskoláiban gyermekeit szellemében nevelik-e, vagy pedig ellenségekül.

Végül a magam részéről biztosítom önöket k. tanító urak, hogy az iskola, az ifjúság nevelése, ezután is első és főgondomat képezi. Ha minden áldozatra késő vagyok az én hivatásom lelkiismeretes és példás életi osztályai irányában; az igazság parancsából és szeretetem miatt, melylyel a gyermekek iránt viseltetem, könyörületből a lelkek iránt késő lennék a legkérelmelebb szigorra azok ellen, kiknek gonosz lelke, romlott erkölce, hazaellenes szelleme lerontán azt, a miben szentgyházunk és édes hazánk remélnék.

A fejős tehének cászári takarmányozásáról és tartásáról.

Irtá: Révész Gyula.

(Folytatás.)

A takarmány-számítás ezen módja tehát igen egyszerű s az eddigi módszerek között a legbiztosabb is; de azért — mint Békessy is mondja — az ily módon eszközölt takarmány-összetételnek mathematikai biztoságának nem tekinthetők s a garda feladatá azokon — ha szükségét látja — változtatni.

Az eddig elmondottakból már most meg tudhatjuk, minő és mennyi tápot étesünk teheneinkkel? Hátra van azonban az az igen fontos körülmény, hogy az általunk összeállított takarmányt hogyan és mímódon étesük meg teheneinkkel? Mert azt tapasztalható mondhatom, hogy a legjobb és összehasonlított takarmány is — ha nem kellő módon készítették az étetéshez és nem szigorú következtetéssel nyújtják a tehene- nek — míg egyrésztől pocskáká lesz, másrésztől az állatok tejlő képességének csökkenését idézheti elő.

A takarmány az étetéshez való elkészítését, vagyis füllesztését, azért szokás végezni, hogy az esetleg kevésbé izletes takarmányt más — az állatok előtti kedvesebb — takarmány hozzáadásával izletesebbé tegyék. A fejős teheneinek szánt takarmányt azonban nem szabad 24 órán túl tárolni, mert a tovább füllesztett takarmánytól kellemetlen íz és szagot kap a tej.

A füllesztett takarmányt rendszeren polyvából, vagy szécszakótt szálas takarmányból, répből, korpából, esetleg darából és olajpogácsából szokott összedállítva lenni. Nehő azonban csak a répat és a polyvát füllesztik be s az erőtakarmányt vagy ilyes alakban — vizel keverve — vagy pedig csak egészen szárazon adják az állatoknak.

Az erőtakarmányt ily módon való étetés — szerintem — több okból nem célszerű. Ha ugyanis ivós alakban a jászolba öntve adatik az állatoknak, úgy a jászol egyenetlen volta miatt egyik téhen aránytalanul többet, a másik sokkal kevesebbet, vagy éppen semmit sem élvezhet belőle; ha pedig minden egyes tehének pitőlő adják rá és őt részt, nagyon sok időt elpazarolnak vele. Az egészen szárazon való nyújtás meg azért nem célszerű, mert — különösen

külvilágnak a gyermekek; persze, nem avval az öntudattal, hogy az által képe- teket, fogalmakat szerzetessenek vele. — hanem csupán azon egyszerű okból, mert látják, hogy minél többféle az, a mit a gyermek lát, hall és érez, — annál csendesebb.

Es hát lassan-lassan testileg is fejlődik a kis teremtés; lehet: nem olyan mértékben, mint a dadák kínzó rendszere nélkül, — de még is csak fejlődik.

Hanem én Istenem! mennyiszor kénytelen voltam kimenni a szobából, a hol tiltakozom dacára olyanokat cselekedett a dada, a mi világos kára volt erkölcsi szempontból a cseszemének, hogy ne lás- sam tovább ezt a szántszándékos megront- sást a fejlődő jellemnek, erkölcsnek.

Látam pl. hogy a kis gyermek, ki már ahhoz volt szoktatva, hogy sirásával minden kívánságának teljesítését elér, nem akart elaludni, a mikor a dada szerette volna; meg volt a maga akarata. s most is sirásával adta tudat, hogy meg most nincs kedve aludni. Hiába kértem a dadát, hogy tegye le a gyermeket, a ki — ha nem kényseríti — majd elhallgat s talán hamarabb el is alszik.

Nem; a dada tovább is járt fel s le a szobában, lóbalta a gyermeket; danol- gattól sokkal erősebb hangon, mint ennek a sirása; majd durván rákiáltott s mikor még ez sem használt az őiben ülő kis gyermeket tisztességesen elverte.

Erre természetesen még erősebb lett a sirás; érezte a piciny, hogy méltatlanul bántak vele s egészen elkeseredett; nem- csak, hogy nem engedelmességet, hanem felébredt benne a makacosság; most már csak azért sem.

Látam, hogy a járti tanuló kis gyer- mek a szoba azon részébe sétált, a hova ép azelőtt egy nagy kosár tisztára mosott

szaraz fehér ruhát tettek, hogy átnezzék, nincs-e köztük igazítani való? A kis kíváncsi erősen bele kapaszkodik a kosár szélébe, hogy ezt a csodálatos valamit job- ban szemügyre vehesse.

Azonban szerencsétlenségére elesik, a kosarat magával rántja s a sok fehér ruha mind ráborul.

Képzelmű az a szörnyű kétségbe esett kiáltás, a melyet a varatlan idejelem ki- sajtozt a gyermek kobeléből! Hanem az ijedség nem volt elég bűnhődés; a dada kikopja a szerencsére helyét könnyű fe- hér felleg alól a gyermeket, és egyttel — meg is veri.

Ugyan: nem inkább a dada érdemelte volna-e meg a testi büntetést akkor, a mikor szabadjára érezte a kis gyer- meket ott, a hol magában, vagy másban kárt tehetett volna? Vajjon milyen ké- zelt alkothatt a gyermek magának az igazságosságról ebből az esetből?

Nem szándékom azonban több példát elmondani; azt hiszem: ez is elég a ko- molyan gondolkodni tudók figyelmének e dologra való felhívására.

Csak még arra az időpontra legyen sa- bad felhívom figyelmüket, a mikor a kis gyermek beszélni, tanul. Igen fontos for- dulópont ez a gyermek fejlődésének törté- telében.

Ekkor tanítja meg szavakkal kifejezni azokat a képzeteket, fogalmakat, melyeket eddig gyűjtött. Ekkor kezd a komoly dol- gokkal elfoglalt apa is gyakrabban be- nézni a gyermek szobába, hogy gyönyör- ködjék a kis csevegő elbájoló szépségeiben.

Nagy dolog is az, mikor először han- gortatja az a rózsás kis ajak e szókat: mama, apa!

Hát még mikor mást is, mikor már min- det ki tud mondani.

Mikor a dada azt kérdi a térdén ülő

babától: hová vigyen a cocó? s ez rá fe- leli: táta! ugyan nem-e köszívű apa. ki- nek arca a lelki gyönyör be nem vonja boldog mosolygással? Az igaz, hogy so- káig töri fejét, míg kitalálja, hogy cocó — jó és táta — messze; de csak annál job- ban mosolyog rajta s legfőjebb ez a meg- jegyzése rá: az ördög érti a ti nyelve- teket; — s tovább nem tördök vele.

Pedig nagyon érdemes volna gondolkodni fölőtte, hogy ugyan miért szükséges a gyermeknek egy egész külön dadaszótár tanulása a helyett, hogy egyszerű az igazi helyes szót tanulja meg?

Mert tény hogy a dadák egészen más nevetek adnak némely tárgyaknak, fogal- maknak; mint azokat közönségesen ne- vezni szokták; azt mondják: tente — fe- küdni helyett; bubálni — aludni helyett; csece — szép helyett; tüti — víz he- lyett stb. stb.

Ki nem látja be, hogy így a szegény gyermeknek kétszer kell egy és ugyanazon fogalom elnevezését megtanulnia.

Pedig csak gondoljuk meg, hogy meny- nyit kellett figyelnie. hányszor hiúsult meg abbéli szándékával, hogy értelmes szavat tud- jon kihozni gömbölyűre csucsorított ajkán. Legalább egy évi szakadatlan kísérlet és erőlködés eredménye az az első szó; az- tán mégis eltűrik, hogy úgy tanulja meg, hogy később hasznát ne vehesse; eltűrik, hogy olyan nyelvet tanuljon meg, a melyt a dada tolmácsolása nélkül nem ér- tünk meg.

Sőt nemcsak, hogy eltűrik, hanem a dadának meg magunk is segítünk, hogy valamiképpen helyes kiejtést ne tanuljon meg a gyermek.

Hiszem hi magunk sem beszélünk he- lyesen, mibelyt kis gyermekkel allunk szóba; valamij gonosz szellem elhitette velünk, hogy jobban megért a gyermek,

ha egy kissé selypünk. »Mada tis motus — szoktuk mondani; pedig talán annak a kis embernek »egészen mindegy volna, ha motus helyett mókusnak neveznék is.

De hát azt tartják, hogy sokkal kedve- sebb a gyermek, ha selypit; hiszen van is abban valami; a selypítő gyermek véghe- tetlen kedves; nem is kérдем tehát, hogy vajjon azért az ideig-óráig tartó kedve- ségért szabad-e a gyermek elé olyan aka- dályt építeni, a melyt annak idejében csak nagy fáradsággal tud majd legyőzni; hanem aki látott már egészen tisztán be- szelő kis gyermeket, az elfogja ismerni arról is, hogy azzal, ha selypitene, nem lenne, mert nem lehetne kedvesebb.

Nem a szavak külső alakja adja azt az elragadó bájt, hanem az a gyermeteg ked- ves lélek, mely a kis teremtés minden mozdulatát, minden mosolyát bearányozza fényével; az a rózsás arc; azok a mo- solygó eleven szemek; szóval az egész kis ember az, mely elragad; és sokszor göm- bölyű karocskájának egy ügyetlen mo- zdulata. melylyel szavának nyomtatékot ipar- kodtat adni, ellenállatlan vágyat ébreszt bennünk, hogy szívünkre öleljük s össze csókoljuk azt a kedves kis teremtést.

Astán, ha a selypítés valakit kedvesse tesz, ismerék én felöntömbert, a ki selypit; de még soha nem hallottam, hogy beszédjével valakit elragadott volna; sőt mindenki szervezeti hibának tartja beszédmódját vagy legalább is rossz és csúf szokásnak. De hát nem is a selypítés teszi kedvesé a gyermeket; kedves az e nélkül is, épen mert gyermek; ne szeressünk tehát kö- zszeres fáradságot neki ott, a hol nem szük- séges.

Beszéljünk vele helyesen, úgy, a mint egymásköz beszélni szoktunk; s meglát- juk, hogy a correct kiejtés semmit sem von le szeretetreméltóságából.

a könnyű korpát — nagyrésztben kifűja az állat a jászolból; — de meg aztán nem is természetesen ily módon nyújtani az örölt erőtakarományt a szarvasmarhának.

A mi a répa- és polyva-keveréket illeti, szinte nem felel meg a kívánalomnak, mert az állatok rendszeren kivágotják a répát a polyva körül s az értékesítő szándékolt polyva írtetlen ott marad a jászolban.

Es eljárásokkal szemben pedig, ha az erőtakarományt is összekeverjük a répával és polyvával, úgy a répatól átvédve a polyva teleregád korpával vagy darával a pástetomként csak meg az állat egy szág; és míg egyrészt az elosztás sokkal arányosabban történik így, addig másrészt meggyerjük azt az időt, amit a pitlivel való szétosztásnál felhasználnunk volna.

Egyes gattásokban a szalastakarományt azelőtt adják a tehéneknek, azon szempontból járulva ki, hogy először az elaprított takarmánnyal kevesbitik az állatoknál a rágási műveletet, melyeknek enél fogva több nyugalom biztosított; — másodsor meg, hogy könnyebben is emésztődik az effer-takaromány s így jobban kihasználja az állat.

Nekem mind a két főtévés ellen van kifogásom; még pedig részben a jászón és, részben a szakmiseret és a tapasztalat mondatja velem az ellenkezőt.

A mi a rágási művelet kevesbitése által előidézt nagyobb nyugalmat illeti, arra az a megjegyzésem, hogy igaz ugyan, miszerint a fejős tehének fölöttén szükségük van a nyugalomra, — de azt ne az étetésnél akarjuk számára biztosítani; lehet — és az értelmes gazda fog is — arra alkalmasabb módot is találni. Hiszen különben is illúziós ez a tökélység; mert ha már egyszer az az állat a takarmány nyújtása alkalmával nyugalmát felverti, annak a tehének tökéletesen mindegy, ha néhányan többet, vagy kevesebbet mozdit a száján. Nos és ha annak mindegy, nekünk ugyan csak nem mindegy. Mi ugyanis tudjuk, hogy a rágási művelet alkalmával a nyálmirigyek izgatottak; e szerint tovább tartó rágási művelet alatt több nyál választatván el, több jut le a falattal a gyomorba és így az emésztés tökéletesebben megy vége.

A második főtévés szintén nagyon téves; mert a szarvasmarhának általában véve már csak azért is szüksége van szilás takarmánnyra, hogy a kérdézés tökéletesebben menjen vége, mert tulajdonképpen csakis ezzel jár a takarmánnyal könnyebb emésztetése és nagyobb kihasználása.

Már most, ha ki van szabva a kellő mennyiségű szilás takarmány és el van készítve rendszeren a füllesztés, — hozzáfoghatunk az étetéshez.

Kora reggel első dolgot legyen az előző napról esetleg visszamaradt izéket tisztára kisöpörni a jászolból; ha ez megtörtént, hordassék a megfelelő mennyiségű szilás-takarmány az állatoknak. Abban az esetben azonban, ha a szilás-takarmány kétféle ügy kell a dolgot eszközölni, hogy először mindig az állatok előtt kevésbé kedves — és csak ha azt tisztára megették. — adassék az izetesebb takarmány. Vegyük fel pl. hogy csakugyan a fennebb elősorolt takarmány-félek állnak rendelkezésünkre; ez esetben úgy járunk el legelőszőrűben, ha legelőszőrű megétejtük a szalmát, utána a szénát és végre a lóherét. Megesethik azonban hogy az idő semmi szín alatt sem adja ki a szilás-takarmányt három ízben való ki-hordását, ekkor úgy segítünk magunkon, hogy pl. összekeverjük a szalmát és a lóherét s ha ez esetleg jobban ízlik tehéneknek a szénánál, — ezt adjuk utóljára.

(Folytatás következik.)

A HÉT TÖRTÉNETE.

Ugy a hazai, mint a külföldi sajtót Crispi olasz miniszterelnök beszéde foglalkoztatta a legközelebb mult napokban. E beszéd, melynek szövege az olasz király elölkélete alatt a minisztertanács által állapított meg és melyet a miniszterelnök Toszkána fővárosában, Firenzeben mondott el, iránybeszéd volt. Szükség volt e beszéde első sorban az olasz politikuskok mihiattartása végett, másodsorban a szövetséges sahyhatalmak megnyugtatása miatt, astán

Franciaország megkezeztetése és egész Európa tájékoztatása végett.

Ismeretes dolog, hogy Olaszországban az irredentizmus, republikánizmus és szocializmus annyira elterjedt és már oly erős lábon állott, hogy szinte veszedelmessé válhatott az országra. Ezeknek megtörése és az egyes irányok egyesületeinek a sötétgrasztása és a jövőre néve tehetetlenül tétele volt célja a nevezetes beszédnek. És ezzel egyidejűleg Franciaország is megkapta a maga lelkéjét. Mert hiszen épen az irredentista mozgalmaktól várta Franciaország a hármasszövetség megbomlását és az irredentisták köztársaságától remélte az olasz szövetséget. E stándékkal való Franciaországnak Crispi megbuktatására irányított törekvése és az irredentisták mellett az olasz ellenlélekkel való barátkozása.

Az utóbbi időben azon vélemény kezdett terjedni, mintha Olaszország a hármasszövetségből kilépni szándékoznék. Ezen hírnök a megcélolása és a szövetséges hatalmak megnyugtattása végett határozottan kijelenté az olasz miniszterelnök, hogy az olasz királyság senki kedvéért nem szakad el a közep-európai nagy monarchiától; kimondotta nyíltan, hogy ha a franciák ezt gondolnák, az nem volna más, mint önámítás. Egyedül azzal vigasztalja Franciaország, hogy hielgő kifejezése mellett — neki barátságot ajánl és biztosítja a hármasszövetség békés szándékáról. A miniszterelnök beszéde egészben véve logikai elvekre van alapítva. A beszéd telve van okadotalásával azon ténynek, hogy Olaszország nem tehetett és nem tehet egyebet, minthogy a közep-európai hatalmakhoz csatlakozott és a hármasszövetséghez ragaszkodik, mert máskülönbén bekéje és a biztosítással el van veszve s egysege, és a mi ezzel asonos, királysága kockára tetetik. E beszéd, habár nem tetszik is mindenkinek, általában megnyugtató hatással van Európára, de különben ránk nézve, kik az olasz szövetséget igen nagyra becsuljuk.

A magyar képviselőház pénzügyi bizottságai rendre tárgyalják az egyes miniszteriumok 1891. évi költségvetéseit. Sok érdekes dologt találunk bennük, melyek közül ezruttal csak kettőt emelünk ki, mint a megleginkább leköttették az ország érdeklődését: Ezek: külkereskedelmi politikánk és a valuta rendezése. Az előbbi kérdést illetőleg Baross miniszter jelezte a kormány azon álláspontját, hogy a szerződéses kereskedelmi politika teréről nem szándékozik lépni mindaddig, míg azt az ország életvégső érdekével meg lehet egyeztetni. A Németország fel való kereskedelmi viszonyokra néve reményét fejezte ki, hogy azokat sikerülni fog kedvezőbbékké alakítani. Igen érdekes azon előterjesztés is, mely a magyar államvasutat idei üzleti eredményeiről szól. Ez előterjesztés szerint a hó 7-ig az államvasutak 14 14,133,000 frtnyi bevételű fölsőleg szállítottak be az állampénztárra, mely összeg a mult évi hasonló jövedelemmel szemben hármadször millió többletet mutat. A másik fontos kérdés — a valuta rendezése.

Ezen újabb spekulációnak tárgya nem más, mint a most életben levő ezüst valutának, az 1867. XVI. t. cikknek megfelelő arany, valutára való átváltottatása. Céjja pedig az, hogy az államkincstár ezután mindent készpénzzel fizessen, vagyis, hogy az államjegyek (1, 5, 50 frtosok) bevonatassanak a jövőben érepezenben történjék a fizetés. Ha e terv sikerül, hasznunk belőle az lesz, hogy az mostani sok rendtelenség és zilravar megszűntetése mellett viszonyaink rendezettek lesznek, nem leszünk kitéve a folytonos valutahullámzás bizonytalan esélyeinek. A gazda, a kereskedő számlítása biztosabb alapot nyer és nem esethik meg az, hogy árunk minden árváltozás nélkül is csökkenjen értékben rövid idő alatt. Eddigelő csak a gazda élvezte a hasznát az ingadozásból. A mi ügy értendő, hogy gabonánk ára a külföld pénzügyonai szerint alakulván, a mi pénzünkhöz viszonyítva, gabonánk jobb árt ért el. Így tehát megőzdaságunk látszatra kárát vallja a rendezés, de pótolni fogja a biztosabb alapon nyugvó egész gazdasági életünk.

Vámszerződés Németországgal. Ismeretes, hogy Bismarck éveken át valóságos vámháborút folytatott ellenünk, magyarok ellen. Magyarországból sürűn hangzottak a panasok Bismarck vámpolitikája

ellen, melylyel hol buzánkat, hol fánkat, egyszer a szarvasmarhát, mászor a sertéske-rekedést sújtotta. Most azonban az ő távlatol öröndetes mozgalmal indult ki épen Németországból. II. Vilmos német császár új kormányra nemcsak könnyítéseket léptetett már eddig is életbe, de a gazdasági politika gyökeres változtatását is tervezi, azaz hozzálátott azon anyaggyűjtéshez mely egy időre kereskedelmi és vámszerződéshez szükséges. Ezen szerződés értelmében Németország és Ausztria-Magyarország egy közep-európai vámszövetséget fog képezni méltányos tarifákkal és védvámval Amerika és többi európai államok irant.

A közbeségi pótdátók után szedett késedelmi kamatok eltöltása tárgyában a belügyminiszter körrendeletet bocsátott ki, hogy a vármegyék közönsége értesítse a községeket és rendes tanácsó városokat, hogy községi pótdátó után késedelmi kamatot szedninem jogosultak.

HIREINK.

Kinevezés. A turóc-szt.-márton blatincai járás főszolgabírójára 5 méltósága Justh Kálmán főispán ur a legközelebbi választó közgyűlésig L e h o t z k y Vilmos urat nevezte ki. Hogy mennyire eltalálta ő méltósága, kit jelölt a közvélemény is a megürült székbe, azt hiszük, a decemberi közgyűlés fogja bizonyítani azzal, hogy egyhangulag szentesíti választásával a főispán ur jelölését. Mi a magunk részéről öszinte örömmel jelentjük e hirt, meg lévén győződve, hogy nemcsak Lohotzky úrnak, lapunk nagybecsült munkatársának gratulálhatunk, hogy ismét elfoglalhatja az őt megillető széket, hanem a járásnak is, mely régi kedves főszolgabíróját visszakapta. Fogadjon a főszolgabíró ur e helyen is a közvélemény örömeinek öszinte kifejezését.

Beniczky Kálmán, Turócmegeye aispánja Nagyváradra utazott, nővére leányának, a bájos Pilesky Annának Priekel Károly pozsonyomegyei földbirtokossal e hó 25-én végbement esküvőjére. Sok boldogságot kívánunk az új párnak!

A bányakerületi év. püspökvalasztás ügyében a pesti német evangélikus gyülekezet folyó hó 20-án püspökjelölő gyűlést tartott s egyhangulag kimondotta, hogy szavazatát D o l e s c h a l Sándor pesti német lelkesre adja.

A magyar színdarabok Liptó-Szt.-Miklóson elég szép pártolások öröndenek s a közönséget mindinkább meghódítják. Az eddig előadott darabok: Valás után, Czigrány, Nebántsvirág, Magdolna, Papageno, Suhanc, arról tanuszkodnak, hogy a társulat minden tekintetben iparkodik megynerni a közönséget. Teljes készséggel ismerjük el, hogy ily jól szervezett társulat itt még nem fordult meg, azért melegen ajánljuk a liptói közönség pártfogására. Kivalóbb erők Karolyiné Emilia, ifj. Priell Cornélla, D. Viad Gizella, Szécsi Boriska, Rónay Karola, Tukorai Lóránd, Deák Péter, Károlyi Lajos, Csige Lajos.

Nőegylet gyűlése. A turócmegeyei jótékony nőegylet ma egy hete tartotta választmányi gyűlését Szüllő Gézáné, szül. Olgyay Berta úrnő előlkéte alatt. A gyűlés részvétellel, jegyzőkönyveileg vette tudomásul a busgó előlkétnök ösv. Beniczky Albertné, szül. Ruttkay Mária úrnöknek betegségit ki épen e miatt kérte fel az előlkétesre a fent nevezett előlkétnöt. A tisztviselők jelentéseit után több segélyezési ügye intézettek el; a többek között a Nőegylet a turóc-szentmártoni áll. polgáriskola alumneumának segélyezésére és évre is 150 forintot szavazott meg.

Melalozás. M o e s z Gusztáv elhalálozott Liptó-Szt.-Miklóson e hó 21-én 65 éves korában. Temetése 23-án tartott meg nagy részvétellel.

Ellenőrzési szemle. Csütörtökön tartott az alsó járás tartalékosainak ellenőrzési szemléje, mely alkalommal egészen benpésült a város a beözölő életévűs ifjúságot.

Működvelő szini előadására készülnek, mint halljuk, Liptó-Szt.-Miklóson. Az előadás ideje még nincs meghatározva.

Belügyminiszteri intézkedés a tüzendőszeti kormányrendelet kivétel tárgyában, Hivatalos másolat 7327/V—10. szám. Magyar kir. belügyminiszter. Nagyságos polgármester ur! Walsér Ferenc budapesti gyártulajdonos hozzámm benyújtott folyamodványában azt terjesztette elő, hogy a f. évi 48.539. sz. a. belügyminiszteri körrendelet, mely a gyár cég előbbi különleges ajánlata az abban foglalt s az elárústásra vonatkozó okonál fogva visszavonattól, egyes hírlapok és hatóságok közegek által akként magyaráztatik, mintha e körrendelettel a Walsér Ferenc féle budapesti tüzöltő eszközöknek célszerűsége és alkalmas volta vonatkozásában a községek a nevezett gyárral való szállítása szerződéses kötésétől elúttattak volna. — Minek folytán felhívom Nagyságodat, hogy nevezett céget hivatalosan írásban értesítsem, miszerint az idézett belügyminiszteri körrendelet sem a nevezett gyár tüzöltő eszközöknek célszerűségére és alkalmas voltára nem vonatkozik, sem a községek azon jogát, hogy nevezett gyártól tüzöltő eszközöket megrendelhesse-nek, nem érinti. — Budapestben, 1890. évi október 13-án. Gróf Szapáry s. k.

A tél ugyancsak hamar köszöntött be Liptóban. Már 17-ére kelve nagy havazás volt, azóta ismét havazott, sőt keményen fagyott is.

Meghalt. Az a szerencsétlen ember, aki már egész Mártonban fű a részvét tárgya volt, a megtöbolyult Felix József vármegyey hajdú a héten kiszendvedt. Azt mondják, már élve kezdett feloszlani szegény. Ra csakugyan testi és lelki kinoktól való felszabadulás volt a halál.

Tűz veszedelme fenyegette Mártont a mult hétfőn este fél tíz órakor, amikor a gőz-fűtő kéménye kigyulladt. Az óriási szélben az volt a nagy szerence, hogy a házbeliek, valamint a tüzöltők is azonnal észrevették a veszedelmet s szerencsésen elfolytották, mielőtt a tető tüzet fogott volna.

Fecsendió próbák tartatnak most vasárnaponként T.-Szt.-Mártonban Beniczky Kálmán aispán személyes felügyelete mellett. A mult hetekben Trebostzón volt fecskendő próba, hol Gasparik János, bistricskai tanító, szervezte az önkéntes tüzöltő egylet Révay Nándor és Michnik Gyula földbirtokosok anyagi támogatása mellett; legutóbb pedig Mártonban vettek néhány új Walsér féle fecskendő próba alá.

A szerdai színelőadás igen sikerültnek ígérkezik. A próbák javában folynak s amint halljuk, a jótékony cél iránt való tekintettel a jegyek igen kaposak. Lapunk jövő számában bizonyára igen szép eredményről referálhatunk.

Jubileum. Tegnap ülte a magyar színeszt életre hívásának százéves jubileumát. Ugyan is 1790. október huszontötdikén jászolta ez az első magyar színészársaság Sima Kristóf I g a z h á z i című darabját. Ennek a tizenhárom tagból álló társaság össze-torozója és szervezője K e r e s e m e n László volt; a kezdetek kezdetén minden magyar embernek örülni lehet, mert a százév előtt megindított színmű irodalom és művészet a-junk nemzeti bélyegét viseli, melynek lelke, tartalma kétségen kívül nemzetünk géniusza.

Beküldött. Tisztelt szerkesztő úr! Azon reményben, hogy megengedni méltóztatik, bátor vagyok többek nevében következő panaszal a nyilvánosság elé lépni. Minden szülőnek a legválasztó kincse melylyel őt az ég megáldotta, kétségen kívül a gyermek kit a házi nevelés után kénytelenek a szülők a tanítókra bízni, hogy ezek neveljék és oktassák. Milyen öröme van a szülőnek, ha gyermeke nem marad el, de halad a szellemi tanulmányokban. Mi itt Ruttkán nem mondhatjuk hogy az itteni iskolánál rosszab volnának a tanítók, de az a nagy bajunk van, hogy gyermekeink csak fél napig járnak az iskolába. Ruttkán az iskolázó gyermekek legelőbbnyire gyárunkások és iparosok gyermekei, az apa a gyárban illetőleg üzlettel, az anya a háttartással van elfoglalva; így hat mennyi időt szentelhet családj nevelésére? a gyermek félnapig az utcán kószál, nem káros befolyással van-e az utcai nevelés a gyermek szellemére? Kérjük most már, miért járnak gyermekeink mindennap csak félnapig iskolába? Kér-

nök tehát a nagyságos kir. tanfelügyelő urat méltóztaték ezen az iskolai bajokon segíteni. Tisztelettel Ruttkán 1890. októberho 23-án T a n a d i Gyula.

Később kaptuk e felszólalást s megjegyzéseinket, melyek fölcsen vannak, a jövő száma tartjuk fenn; most csak annyit jelentünk ki, hogy a kir. tanfelügyelő úr rég és ismételtén sürgette mar a közoktatásügyi miniszteriumnál a ruttkai mizeriák megszüntetését, de, hogy hiába — arról ő maga sem tehet.

Az új pénzgység. A valuta rendezés magával hozza a pénzgység megváltoztatását is. A keleti forgalomra való tekintetből előnye volna a latin új pénzgségének, a franknak, bár Németországra való tekintettel némelyek a márka-rendszer mellett foglalnak állást. Azt hiszük, hogy a frankrend szer jut diadalra miután már 10 és 20 frankos aranyank ugysis vannak, s öt a mostani forint lényegtelen eltéréssel körülbelül ugysis megfelel két franknak.

Süketeknek. Egy személy, ki egy közönséges szer által 23 éves süket és fülzugasból gyógyult ki, készséggel szolgál azon szer leírásával mindenkinek, ki hozzá fordul. Cim: NICHOLSON H. J., Wien IX. Kilongasse 4.

Közgazdaság.

Mezőgazdaságunk és gabonakereskedelmünk érdekeiben.

Irta: Szalay Otto.

(Folytatás.)

A vétel árakat végtartozék a pince felügyelőségénél készpénzzel fizetni és a bort sa-

ját hordói, vagy tartályos vasúti kocsikba át vanni, — a közpíncét pedig lehetőleg a vasutak közelében kellene építeni és vágánynyal összekötni. — Az így eladott és átvett borok vételárának kiegyenlítése, illetve leszámlolása a termelők nyomban meglennének hivandók, a betárolási jegyet tartoznak felmutatni s ha ez előleggel lenne megterhelve, azt a felügyelőség levonná és a fiókpenztárnak, amely az előleget kifizette, javára írná, a különbözetet a termelőnek nyomban kifizethetné, az üres hordókat pedig — miután már jól megtisztítottá és kénéztette — a tulajdonos rendelkezésére bocsájtaná, esetleg annak a jövő szüretig leendő gondozását a tulajdonos kivánságára igen csekély díjért továbbra is magára vállalhatná. A betárolási költségek nem tennének ki többet egy evre hectoliterenkint 50—60 krajcárnál és ha figyelembe vesszük jelenlegi helyzetünket és a kikerülhetetlen alkuszok zsarnok előliskedéseit, legott felismerjük a közpíncze szép jövőnek örvendő előnyeit, mert amíg a közpíncének megérdemelt munkáját hectoliterenkint 50—60 krajcár fizetünk, addig ma az alkusz az eladótól is és a vevőtől is kicsikar 1—1 frtot. Eből az következik, hogy borainkat 2 fital adjuk el olcsóbb árért, mert ennek a végredményében még is csak 1 termelő issza meg a keserű levét, az alkusz pedig egyebet nem tesz, mint az ismeretlen messze vidéki borvasárlót pínédtől-pínéhez kalauzolja, de természetesen csak oda ahonnan jó koncot véli elnyerhetni, ahol ellenben erre kilátása nincs, ott lehet a bor jó is, tisztán kezelt tömegaru is, a vevőt meg

sem viszi oda; de sőt előre betanult ravasz fogaskalál lebeszéli és elidőgeníti, ha esetleg a vevő magától akarna odamenni. (Végt következik)

Farbige Seifenstoffe von 250 Kr. bis 7 7/2 per Meter — glatt gemischt (ca. 2500 versch. Farben und Dessins) — vers. roben und stuckweise Porto und Zollfrei das Fabrik-Depot G. Hennelberg (K. u. K. Hoflieferant) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10 Kr. Porto.

Felcéló szerkesztő: Bövész Lajos.
Társzerkesztő: Feher János.

Choroba ujca Babku

alebo ÚCINOK PALENKY.

Erkölcsmesítő olvasmány a tót nép számára.

Egy darab ára 3 kr.

Megrendelhető

a **TURÓCZ-SZENT-MÁRTONI** magyar nyomdában.

3961 és 4210.

1890. élv. sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

A lipót-szt.-miklósi kir. járásbírósg mint teleknyvi hatóság közhírré teszi, hogy a nagy Brobróci önségely szövet kezét végrehajtóának Chripko János nagy

Brobróci végrehajtás: sönvedő elleni 6 frt — kr. toke követelés és járuléki frnti végrehajtási ügyében a rószahéyi kir. bíróságnak (a lipót-szt.-miklósi kir. járásbírósg területén lévő, nagy Brobróci közseg határában fekvő a nagy Brobróci 193 sz. tjkben A I. u. nrh. telék 3—80 sz. a foglalt s Chripko Jánosra, részben a ingatlanra, 351 frtban — ugyanezen közseg 741 sz. tjkben A. I. nrh. telék 108 sz. ház sz. a foglalt egész ingatlanra 160 frtban és ugyanezen közseg 792 sz. tjkben A. I. u. telék 1. sz. a foglalt egész ingatlanra 8 frtban megállapított kiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1890 évi november hó 15-ik napján délelőtti 9 órakor Nagy-Brobróc közseg házában meg tartandó árverésen a megállapított kiáltási árón alól is eladtni fog. Árverési szándékozók tartoznak az ingatlan becslésének 10%-át, vagy 35 frt, 10 kr. 16 frt és 80 kr. készpénzben, vagyaz 1891. L. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1891 évi november hó 1-én 3393 sz. a. kelt igazsgágy miniszterium rendelet 8-án kijelölt övadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1891 L. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előlegesehlyezéséről kiállított szabályszerű cismervényt átszolgáltatni.

Kelt Lipót-Szt.-Miklóson 1890 évi június hó 27 napján a kir. járásbírósg máti teleknyvi hatóságánál.

Gallausz,
kir. aljbíró.

574 szám

1890. vk.

Arverési Hirdetmény.

Alulírt kir. bír. végrehajtó az 1891. évi LX. t. c. 102. 103. § a értelmében ezennek közhírré teszi, hogy a lipót-szt.-miklósi kir. járásbírósg 4216-890 számú végzése által lipót-szt.-miklósi takarékpénztár és Schwarc Lipót végrehajtók javára Müller, Pal verbiaci lakos ellen 2085 frt és 350 frt tóke és enfelek járuléki erejéig elrendelt biztosítási kielégítési végrehajtás alkalmával 1890. évi augusztus hó 2-án bíróság le és felül foglalt és 1627 frt 25 kra becsült különféle szobabútor, agyémű, 1 db. gurítógep, 3 db. vakarógép, 4 db. lókovács, 1 vakaró kés, 1 hasító gép, 10 mássa enyvbör, 12 db. bocskor, 60 db. különféle bőr, 1 db. cserfőző katián, 2 horjód halász, 3 db. timarkés, 1 köszürő, 81 db. lóbor, 31 db. lóbor, 40 db. lóbor, 10 db. axtató kabdől álló ingóságoknak nyilvános árverés úján feltölőgaltató részére is leendő eladatasa elrendeltéven, ennek a helyszínen vagyis Venciben alperes apja lakasan és Lipót-Szt.-Miklóson Szent Henriknek leendő esközésére 1890-ik év októberho 31-ik napján d. e. 9 óra háataridöl kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennek oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1891. évi LX. t. c. 107. § a értelmében a legtöbb ígérőnek becsáron alól is készpénz fizetés mellett eladatni fognak.

Mindazok kik az elsőbbségi jogokat vélnék érvényesíthetni, kereseteket vagy szóbeli bejelentéseket az árverés megkezdéseig alulírt bíróság végrehajtóhoz adják be.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1891. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz fizetendő.

Kelt Lszmiklóson, 1890-ik évi októberho 21. napján.

Gyurkovics Márton,
kir. bír. végrehajtó.

2600. 2822. szám

1890.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bíróság kiküldött végrehajtó az 1891. évi LX. t. c. 102. § a értelmében ezennek közhírré teszi, hogy a zánóváraljai kir. járásbírósg 2204., 2205., 2203/90 számú végzése által a zánóváraljai köicségelyző penztár és Sábner Gyula javára Duchony szül. Schütz Johanna zánóváraljai lakos ellen 300 frt és 70 frt tóke, ennek 1890. évi augusztus 8. és 6. napjától számított 6 százalék kamatai, és eddig összesen 96 frt 75 kr. perköltsg erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság felőgalt és 514 frt 40 kra becsült, a különféle szobabútor, noi ruhánemű, vászón, agyémű, lovak, uszó, takarmány gabona, termes és gazdasági stéréből álló ingóságok nyilvános árverés úján eladatnak.

Mely árverésnek a 2569. 2622/90 sz. kiküldött rendelő végzés folytán a helyszínen, vagyis Zánóváralján leendő esközésére 1890-ik év október hó 29-ik napjának d. e. 9 óra háataridöl kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennek oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1891. évi LX. t. c. 107. § a értelmében a legtöbb ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1891. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz fizetendő.

Kelt Zánóváralján 1890-ik évi októberho 19-ik napján.

Csepessyáni Béla,
kir. bír. kiküldött.

Vidéki

takarékpénztári részvényeket,

Bankrészevényeket, állam-papirokat, sorsjegyeket, részvényeket, betétjegyeket, zálogjegyeket a legmagasabb árak mellett veszek és legjutányosabban eladók. Kivánságra teljes titoktartás mellett e papirokra mérsékelt kamat mellett legmagasabb pénzfelőg is nyervehető.

KERESEK

tisztességes — bármily rangu vagy rendű egyéneket, — kik sorsjegyeknek részletfetés mellett való eladásával foglalkozni ohajtanak.

Legmagasabb jutalék

és

FIX FIZETÉS.

biztosítottak.

Pénzbetétek kamatoztatásai

Alulírt bankház elfogad

PÉNZBETÉTEKET,

melyek után

5% kamatot

fizet.

A betétek előleges felmondás nélkül bármikor visszafizetnek.

LŐRY J., BANKHÁZA,

Budapest, Hatvani-utca 17. szám.

Alapított 1876-ban.

Alapított 1876-ban

MAGYAR NYOMDA.

JELENTÉS.

Alólírt ujonnan berendezett könyvnyomda ajánlja magát minden a

NYOMDÁSZATI SZAKBA

vágó munkák gyors és olcsó, nemkülönbön izléses és pontos kiállítására.

TURÓCZ-SZENT-MÁRTONI MAGYAR NYOMDA.

MAGYAR NYOMDA.

Turóc-szent-martoni magyar nyomda. — Rosenfeld Ignác.